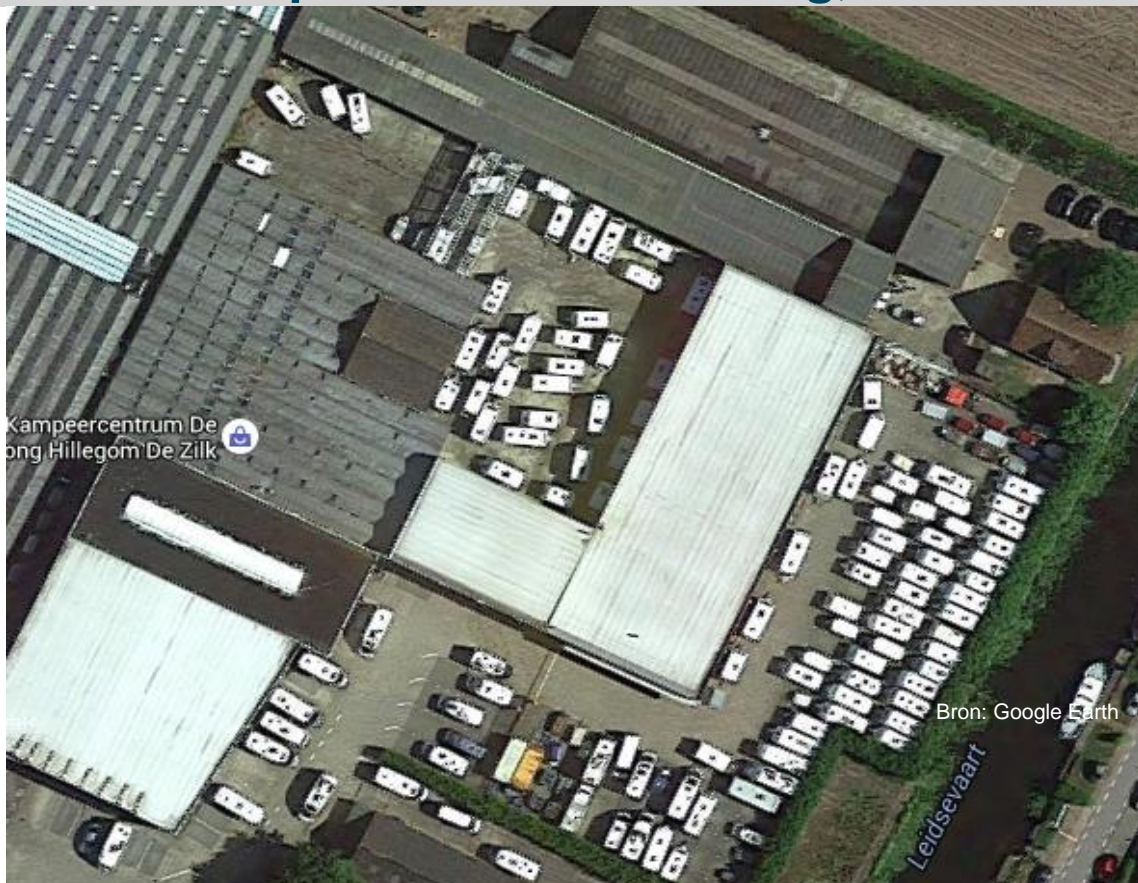

Flora- en faunaonderzoek en voortoets Natuurbeschermingswet

Kampeercentrum De Jong, De Zilk

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37
Postbus 126
2200 AC Noordwijk

T 071 - 402 85 86
info@idds.nl
www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

**FLORA- EN FAUNAONDERZOEK EN VOORTOETS NATUURBESCHERMINGSWET,
KAMPEERCENTRUM DE JONG, DE ZILK**

Versie: Definitief
Datum: 29 februari 2016
project: Flora- en faunaonderzoek incl. Voortoets, Kampeercentrum De Jong,
De Zilk
Projectnummer: 1510H640

voor: Wissing B.V.
De heer P. Kalsbeek
Postbus 37
2990 AA Barendrecht

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	<i>Aanleiding</i>	4
1.2	<i>Beschrijving plangebied en voorgenomen ontwikkeling</i>	4
1.3	<i>Beschermingskader</i>	6
2	WERKWIJZE	9
2.1	<i>Bronnen- en literatuuronderzoek</i>	9
2.2	<i>Biotoptoets</i>	9
2.3	<i>Voortoets Nb-wet</i>	9
3	ONDERZOEKSRESULTATEN	10
3.1	<i>Bronnen- en literatuuronderzoek</i>	10
3.2	<i>Biotoptoets</i>	11
3.3	<i>Betekenis plangebied voor beschermde soorten</i>	12
4	TOETSING AAN DE NATUURWETGEVING	13
4.1	<i>Flora- en faunawet</i>	13
4.2	<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	13
4.3	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	16
5	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	18
5.1	<i>Natuurwetgeving</i>	18
5.2	<i>Aanbevelingen</i>	18
	BRONNEN	19
	BIJLAGE 1: CHECKLIST VOORTOETS	20
	BIJLAGE 2: INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN	21
	BIJLAGE 3: EFFECTENINDICATOR	23

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Kampeercentrum De Jong in De Zilk is voornemens een deel van de bedrijfsgebouwen van het Kampeercentrum aan de Beeklaan te vernieuwen en uit te breiden. Gemeente Noordwijkerhout heeft in een intentieverklaring aangegeven positief tegenover deze ontwikkeling te staan. Om vergunning voor uitvoering van de plannen te kunnen verlenen is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Ter voorbereiding hiervan heeft in het kader van de Flora- en faunawet een flora- en faunaonderzoek plaatsgevonden. Het plangebied ligt op betrekkelijk korte afstand van Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid'. Er is daarom een voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 uitgevoerd. Daarnaast grenst het plangebied aan de plaatselijke invulling van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarom is in deze rapportage ook beoordeeld of bij uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling significante beïnvloeding van het NNN optreedt.

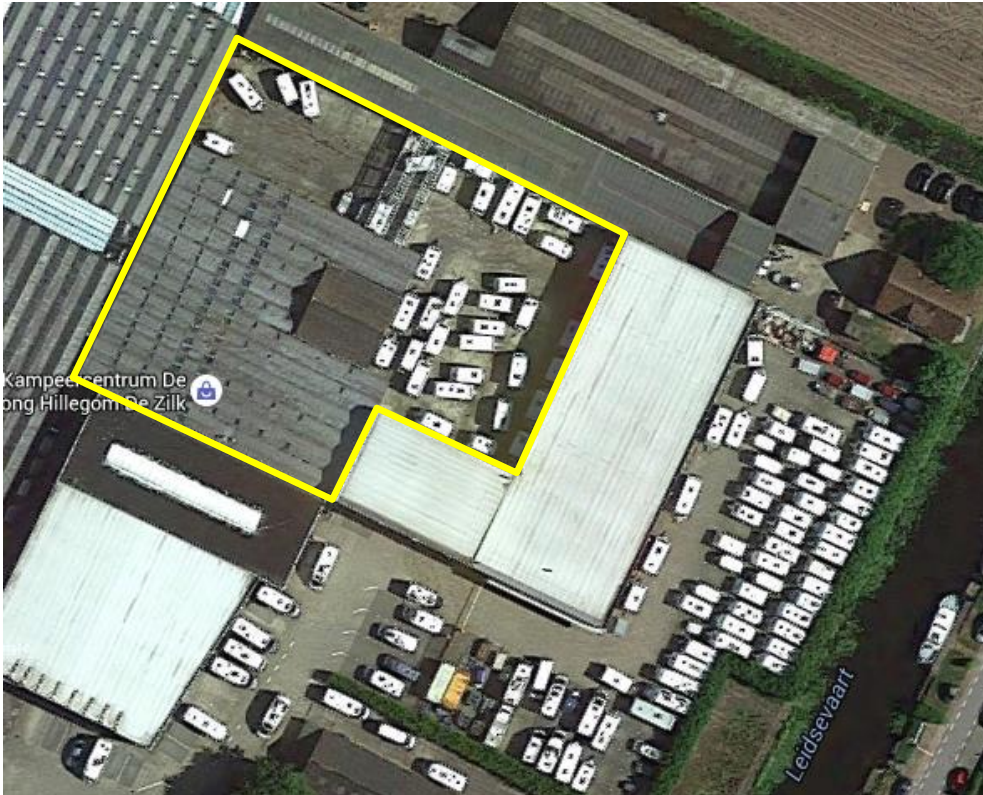
In deze rapportage is eerst een omschrijving van het plangebied, de voorgenomen ontwikkeling en het wettelijk kader gegeven. Daarna volgt een beschrijving van de werkwijze van het onderzoek. Vervolgens is ingegaan op de resultaten van het onderzoek en worden de effecten op (mogelijk) voorkomende beschermde soorten, Natura 2000-instandhoudingsdoelen (habitattypen en soorten) en het NNN getoetst. Afsluitend is geconcludeerd op welke wijze omgegaan moet worden met de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten.

1.2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied (fig. 1 en 2) bestaat uit een voormalig kassencomplex dat in gebruik is als kampeercentrum met showroom voor kampeerartikelen en caravans. Het complex wordt omringd door verharding, grotendeels in gebruik als caravanstalling. In het recente verleden is de bebouwing rondom het plangebied vervangen door nieuwbouw.

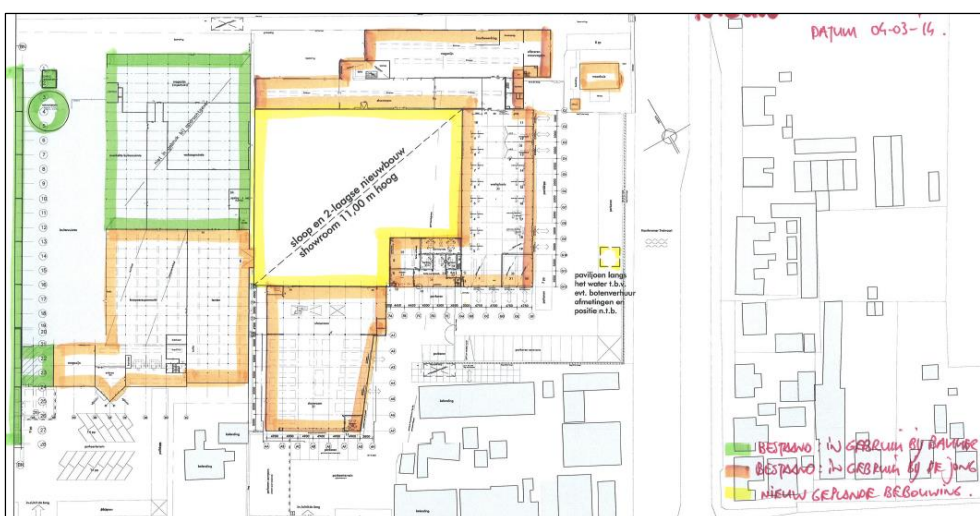
Figuur 1. Globale ligging plangebied, geel omcirkeld (bron ondergrond: Google Maps).

Figuur 2. Detail luchtfoto, met het plangebied geel omlijnd (bron ondergrond: Google Earth).

De opdrachtgever is voornemens de resterende (oude) bebouwing te slopen en hier nieuwbouw te realiseren (fig. 3). De nieuwbouw sluit aan bij het karakter van de in het recente verleden gerealiseerde nieuwbouw. Uitzondering hierop vormt de hoogte die met 10,5 meter hoger ligt dan de aangrenzende gebouwen. Bij realisatie van de nieuwbouw zal tevens een deel van het verharde buitenterrein (thans twee binnenplaatsen) bebouwd worden.

Het paviljoen zichtbaar aan de rechterzijde in figuur 3, betreft een (mogelijk te realiseren) houten tuinhuis. Precieze realisatie, vormgeving en positie van dit object zijn op het moment dat deze rapportage is opgesteld nog niet duidelijk.

Figuur 3. Plangebied met de geplande nieuwbouw geel omlijnd (bron: aanlever opdrachtgever).

1.3 Beschermingskader

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Flora- en faunawet en de vernieuwde Natuurbeschermingswet 1998.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998, die op 1 oktober 2005 in werking is getreden, richt zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden, het beheer en het voorkomen van bepaalde schadelijke handelingen. In deze gebieden, bestaande uit Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en Beschermde Natuurmonumenten, staat instandhouding van soorten en systemen voorop.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder van de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. Er zijn 77 gebieden aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het Europese initiatief van een duurzaam ecologisch netwerk van natuurgebieden in Europa. De richtlijn stelt nadere regels voor de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats en habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van de Habitatrichtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II van de Habitatrichtlijn vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Op dit moment staan in totaal 141 gebieden op de nominatie voor aanwijzing als Habitatrichtlijngebied.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Door grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen zijn in Nederland veel natuurgebieden en verbindingen tussen deze gebieden verloren gegaan. Om deze reden is het NNN in werking gesteld om enerzijds bestaande verbindingen te beschermen en anderzijds om nieuwe verbindingen te creëren. Op deze manier wordt een goed functionerend netwerk tussen natuurgebieden gerealiseerd.

Om de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland vorm te geven, geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Flora- en faunawet

De soortenbeschermingsaspecten uit de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn geïmplementeerd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet (Stb. 1998,402) richt zich op de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. Uitgangspunt is het ‘nee, tenzij’ beginsel.

Alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen, plantensoorten en andere diersoorten zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) (Stb. 2000,523) beschermd.

In februari 2005 is een AMvB in werking getreden. Hierin zijn onder andere een aantal algemene soorten opgenomen, die onder bepaalde voorwaarden, een vrijstelling hebben gekregen voor artikelen 8 tot en met 12. Vanaf dat moment wordt gewerkt met drie beschermingscategorieën:

- **algemene beschermde soorten (tabel 1):** voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze vrijgesteld van een ontheffingsaanvraag. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).
- **overige beschermde soorten (tabel 2):** Voor de meeste activiteiten (bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen) zijn deze soorten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is wel een ontheffing nodig; deze wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets). Geen gedragscode betekent geen vrijstelling voor deze categorie.
- **streng beschermde soorten (tabel 3):** Dit zijn alle soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV) van de Europese Vogelrichtlijn (bijlage 1) en de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen inheemse dier- en plantsoorten. Negatieve effecten op streng beschermde soorten moeten door middel van compensatie teniet worden gedaan. Voor uitvoering van werkzaamheden die strijdig zijn met de Flora- en faunawet kan ontheffing worden aangevraagd (artikel 75, lid 5 & lid 6, sub C en artikel 2, derde lid van het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten).

Vogels

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn jaarrond beschermd. Dit geldt voor een relatief klein aantal soorten. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Omdat voor deze soorten geldt dat deze het nest eenmalig gebruiken, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik van vogels onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten.

Voor het verstoren van broedende vogels kan geen ontheffing worden verkregen. Werkzaamheden mogen alleen worden uitgevoerd, wanneer geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Rond in gebruik zijnde nesten geldt een rust zone waarbinnen geen werkzaamheden mogen worden uitgevoerd totdat de vogels hun nest vanzelf hebben verlaten, dat wil zeggen nadat het broedsel is afgerond of de jongen zijn groot gebracht.

De lijst met jaarrond beschermde soorten is in augustus 2009 aangepast. Op de volgende categorieën van de vaste nesten gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats;
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop;
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing;
4. Vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen;
5. Nesten van vogels die in deze categorie vallen zijn niet jaarrond beschermd, tenzij zwaarwegende feiten en ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Het gaat hier weliswaar om nesten van vogels die regelmatig terugkeren naar de plaats waar deze soorten het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats is verdwenen, zich elders te vestigen.

Rode Lijst soorten

Voor de soortengroepen planten, vogels, amfibieën en reptielen, zoogdieren, zoetwatervissen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen, korstmossen en paddenstoelen zijn lijsten vastgesteld met daarop vermeld de met uitsterven bedreigde en kwetsbare soorten, de zogenaamde Rode Lijsten. Deze zijn per soortgroep gepubliceerd in de Staatscourant.

Echter, op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermde status. Voor Rode Lijstsoorten geldt zodoende geen ontheffingsplicht, tenzij de Flora- en faunawet op de soort van toepassing is en zodoende de bescherming van de Flora- en faunawet geldt. In de uit te voeren werkzaamheden wordt met de algemeen geldende zorgplicht voor planten en dieren -voor zover dat mag worden verwacht- rekening gehouden. Op iedere burger rust de zorgplicht om binnen vermogen deze soorten te beschermen en te behouden.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een algemene zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort (ook onbeschermde exemplaren) in Nederland.

2 WERKWIJZE

Dit flora- en faunaonderzoek bestaat uit drie delen: een bronnen- en literatuuronderzoek, biotooptoets en het uitvoeren van de voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet.

2.1 Bronnen- en literatuuronderzoek

Het bronnen- en literatuuronderzoek is gericht op de voor het plangebied relevante soorten(groepen) en natuurwaarden. In het onderzoek is met gebruik van verspreidingsatlassen, eerder uitgevoerde onderzoeken en waarnemingenverslagen een inschatting gemaakt van het voorkomen van strikter beschermde soorten binnen het plangebied. Tevens is een inschatting gemaakt van het belang van het plangebied als onderdeel van het leefgebied van deze soorten. Hierbij is in eerste instantie gebruik gemaakt van het eerder uitgevoerde natuurwaardenonderzoek (NWC, 2013). Ter aanvulling is op waarneming.nl gekeken of de naar voren gekomen soorten recentelijk zijn waargenomen.

2.2 Biotooptoets

Tijdens de biotooptoets zijn de uitkomsten van het bronnen- en literatuuronderzoek in het veld gecontroleerd en getoetst. Het doel van de biotooptoets is om een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Beschermde en/of bijzondere soorten die tijdens de biotooptoets zijn aangetroffen zijn geregistreerd. Op het moment dat de biotooptoets is uitgevoerd zijn niet alle soorten zichtbaar actief. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten en soortengroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratieroutes, vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Voor planten geldt voor de meeste soorten dat deze alleen gedurende de bloeiperiode waarneembaar zijn. Om deze reden wordt voor planten gelet op de vegetatiestructuur en groeiplaats omstandigheden. Op die manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen, maar niet tijdens de biotooptoets zijn waargenomen.

2.3 Voortoets Nb-wet

Ten behoeve van de voortoets is de 'Checklist voortoets' ingevuld (bron: Natura2000.nl). Om de vragen te kunnen beantwoorden is gebruik gemaakt van de Natura 2000-effectenindicator van het ministerie van Economische Zaken, bestaande literatuur, verspreidingsgegevens en kennis en ervaring van onze ecologen.

3 ONDERZOEKSRÉSULTATEN

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het bronnen- en literatuuronderzoek en de biotooptoets gepresenteerd. Voor de resultaten van de voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet wordt verwezen naar hoofdstuk 4 (toetsing aan de natuurwetgeving).

3.1 Bronnen- en literatuuronderzoek

Grondgebonden zoogdieren

Op enige afstand (ca. 1000 meter) van het plangebied zijn recente meldingen van boommarter en damhert bekend. Voor boommarter betreft het waarnemingen van verkeersslachtoffers op de N206 ter hoogte van De Zilk, en een waarneming van een levend exemplaar in de Amsterdamse waterleidingduinen (Natuurwaardenonderzoek, NWC 2013). Damhert is een algemeen voorkomende soort binnen de Amsterdamse waterleidingduinen. Deze soort komt hier in principe alleen binnen de afrostering voor. In de omgeving van het plangebied zijn geen meldingen van steenmarter bekend (verspreidingsgegevens Zoogdierverseniging).

Vleermuizen

Uit het natuurwaardenonderzoek van 2013 (NWC) blijkt dat verschillende soorten vleermuizen voorkomen in de omgeving van het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn enkele meldingen van foeragerende gebouwbewonende vleermuissoorten bekend. Het betreft hier laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (waarneming.nl).

Vogels

In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van huismus en gierzwaluw gedaan (verspreidingsgegevens Sovon).

Reptielen, amfibieën en vissen

Uit deze soortgroepen zijn in en in de directe omgeving van het plangebied geen waarnemingen van strikter beschermde soorten bekend. Uit verspreidingsgegevens van Ravon en het natuurwaardenonderzoek in 2013 blijkt dat bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad wel in watergangen in de omgeving voorkomen.

Planten

In het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt is de strikter beschermde (tabel 2 soort) gele helmbloem waargenomen (Natuurwaardenonderzoek, 2013). In de directe omgeving van het plangebied zijn geen meldingen van strikter beschermde vaatplanten bekend. Wel komen enkele zeldzame soorten waaronder wegdistel en glanzige ooievaarsbek in de omgeving van het plangebied voor (waarneming.nl).

Overige soortgroepen

Er zijn in of nabij het plangebied geen waarnemingen van strikter beschermde soorten uit de overige soortgroepen bekend.

3.2 Biotooptoets

De biotooptoets is uitgevoerd door een ecooloog op 13 februari 2016. Het bezochte plangebied bestaat voornamelijk uit gebouwen en verharding (fig. 4). De gebouwen bestaan uit omgebouwde glastuinbouwkassen. Een klein deel van de bebouwing is opgetrokken uit stalen spanten bekleed met metalen damwandprofielplaten. Inwendig zijn de ruimten bekleed met vrij hangende plafonds en isolatiedekens. De binnenplaatsen zijn verhard met bestrating (fig. 5). Tijdens het veldbezoek zijn aan de buitenzijde van de bebouwing geen voor vleermuizen of vogels toegankelijke openingen waargenomen. Ook zijn bij inspectie aan de binnenzijde geen holle ruimten met wegkruip- of nestplaatsen ontdekt.

Figuur 4. Plangebied vanuit het noordoosten met op de voorgrond een deel van de binnenplaats en op de achtergrond de te slopen bebouwing.

Figuur 5. Plangebied vanuit het westen met op de voorgrond een deel van de binnenplaats en op de achtergrond de te slopen bebouwing.

De beperkte groenstructuren in en rondom het plangebied worden gevormd door een smalle onverharde strook (ca. 1,5 meter breed) naast de binnenplaats, waar enkele algemene plantensoorten groeien. Verder wordt het plangebied aan de oostzijde begrensd door een dichte coniferen haag (fig. 6) met daarachter de Leidsche Trekvaart. Tijdens het veldbezoek zijn in de coniferen haag de vogelsoorten groenling en heggemus waargenomen (zingende exemplaren).

Figuur 6. Coniferenhaag aan de oostzijde op de grens met de Leidsche Trekvaart.

3.3 Betekenis plangebied voor beschermde soorten

Onderstaand is per relevante soortgroep ingegaan op de betekenis van het plangebied voor de betreffende soorten.

Vleermuizen

Op basis van de bevindingen van de biotooptoets kan aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen binnen het plangebied uitgesloten worden. Naast het ontbreken van (zichtbare) toegangen tot de bebouwing, maken de open constructie, gladde materialen (glas en metaal) en hoge temperaturen die zich achter dit materiaal ontwikkelen, de bebouwing ongeschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Als foerageergebied is het plangebied niet van betekenis, omdat groenstructuren waar zich insecten kunnen ophouden ontbreken.

Broedvogels

Doordat openingen aan de buitenzijde en achterliggende holle ruimten aan de binnenzijde ontbreken is het plangebied niet geschikt als broedplaats voor gebouwbewonende soorten huismus en gierzwaluw. Voor andere broedvogels is het centrale plangebied niet van betekenis.

De coniferenhaag ligt op dit moment buiten het plangebied. Ook zijn geen rooi werkzaamheden gepland. Mogelijk moet een deel van de haag in de toekomst wijken als de plannen voor het paviljoen verder ontwikkeld worden. Hierbij dient dan rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van broedvogels als groenling, heggemus en merel. In gebruik zijnde nesten van deze soorten mogen niet worden verstoord.

Planten

Het plangebied heeft geen betekenis voor strikter beschermde plantensoorten. Door de aanwezige verharding ontbreken geschikte groeiplaatsen. Doordat beschermde muurplanten over het algemeen ook in de winter zichtbaar zijn, kan aanwezigheid hiervan ook worden uitgesloten.

Overige soortgroepen

Op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens, de ligging van het plangebied en het ontbreken van geschikt biotoop, kan het voorkomen van strikter beschermde soorten uit de overige soortgroepen worden uitgesloten.

4 TOETSING AAN DE NATUURWETGEVING

4.1 Flora- en faunawet

Het bronnenonderzoek en de biotooptoets, tonen aan dat er geen strikter beschermde soorten binnen het plangebied voorkomen. Bij uitvoering van werkzaamheden aan de coniferenhaag, dient zoals hieronder beschreven, rekening gehouden te worden met mogelijk aanwezige broedvogels.

Broedvogels

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. Omdat voor de meeste soorten geldt dat het nest eenmalig wordt gebruikt of deze niet sterk afhankelijk zijn van de nestlocatie, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik ervan door vogels onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet¹. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten. Dit geldt voor soorten als groenling en merel. Met deze nesten kan eenvoudig rekening worden gehouden door de voorgenomen werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen of in elk geval het aanwezige groen te verwijderen buiten het broedseizoen. Als richtlijn voor het broedseizoen wordt veelal de periode 15 maart - 15 juli aangehouden. Sommige soorten, zoals Turkse tortelduif, kunnen echter ook eerder of later in het seizoen tot broeden komen. Om deze reden wordt geadviseerd de periode maart tot en met augustus aan te houden als broedseizoen.

In het geval het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, is een controle door een deskundige nodig om te bepalen of in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Indien dit het geval is, moeten de werkzaamheden rondom de broedlocatie worden uitgesteld tot het moment het nest vrijwillig is verlaten.

4.2 Natuurbeschermingswet 1998

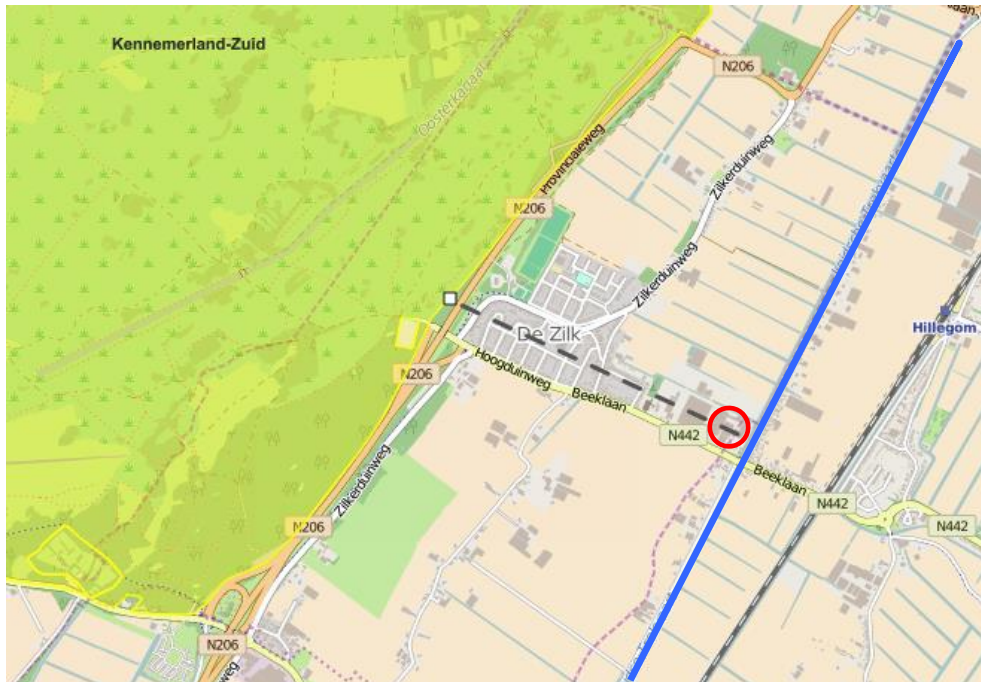
Het plangebied ligt op circa 1250 meter afstand van het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' (fig. 7). Het is daarom nodig een voortoets uit te voeren. Hiertoe is gebruik gemaakt van de 'Checklist voortoets' (zie bijlage 1). Met behulp van de voortoets wordt duidelijk of de voorgenomen plannen (significant) nadelige effecten kunnen hebben op de aangewezen habitattypen en diersoorten van Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en de instandhoudingsdoelen van deze habitattypen en soorten (bijlage 2). Daarnaast wordt aan de hand van dit onderzoek bepaald op welke manier de verdere procedure doorlopen dient te worden. In de voortoets zijn de volgende vragen beantwoord:

- Is de activiteit te beschouwen als (nieuw) project of handeling?
- Wat zijn de mogelijke effecten van de activiteit en wat zijn daarvan de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelen?
- Kunnen de gevolgen verstorend zijn voor soorten of tot een verslechtering van de kwaliteit van het habitat leiden?
- Kunnen de gevolgen significant nadelig zijn?

Om de vragen te kunnen beantwoorden is gebruik gemaakt van de Natura 2000-effectenindicator van het ministerie van Economische Zaken, bestaande literatuur, verspreidingsgegevens en kennis en ervaring van onze ecologen.

---

¹ Artikel 11: Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Figuur 7. Situering plangebied (rode cirkel) in relatie tot beschermde gebieden. De afstand tot Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid (links geel begrensd) bedraagt ca. 1250 meter. De blauwe lijn rechts van het plangebied markeert de ligging van een ecologische verbindingzone (bron: *sybiosis.alterra.nl*).

Effectstudie en beoordeling

In het kader van de Habitatrictlijn zijn voor het gebied Kennemerland-Zuid de volgende habitattypen aangewezen:

- Embryonale duinen;
- Witte duinen;
- Grijs duinen (kalkrijk, kalkarm en heischraal);
- Duinheiden met struikheide;
- Duindoornstruwelen;
- Kruidwilgstruwelen;
- Duinbossen (droog, vochtig en binnenduinrand);
- Vochtige duinvalleien (open water, kalkrijk, ontkalkt en hoge moerasplanten) .

Dier- en plantensoorten waarvoor Kennemerland-Zuid van belang is en die in het kader van de Habitatrictlijn zijn aangewezen, zijn:

- Nauwe korfslak;
- Meervleermuis;
- Groenknolorchis.

Binnen het plangebied komen geen van de bovengenoemde habitattypen of dier- en plantensoorten voor. Er kan daarom alleen sprake zijn van eventuele externe werking.

De plannen voor Kampeercentrum De Jong zijn een vervolg op eerder gerealiseerde vernieuwingen aan de direct omringende bebouwing. De locatie is reeds in gebruik als bedrijventerrein en als zodanig aangemerkt in het bestemmingsplan. De bouwhoogte van de nieuwbouw wijkt echter af van deze in het bestemmingsplan. Omdat voor deze ontwikkeling nog niet eerder een toets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is uitgevoerd zijn de voorgenomen ontwikkelingen te beschouwen als een nieuw project.

De voorgenomen ontwikkeling kent twee fasen: de bouwfase (sloop van bestaande panden en realisatie nieuwbouw) en de eindfase (het gebruik van de nieuwbouw als Kampeercentrum). Beide fasen vallen onder de activiteit 'bedrijventerrein'. Volgens de effectenindicator hebben de volgende storingsfactoren betrekking op deze activiteit: oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten (fig. 8, een volledig resultaat van de effectenindicator is toegevoegd in bijlage 3). De effecten oppervlakteverlies en versnippering zijn niet van toepassing omdat de genoemde habitattypen niet in of nabij het plangebied voorkomen. Belangrijk is de vraag of de overige mogelijke effecten daadwerkelijk verstorend zijn voor soorten of leiden tot verslechtering van de kwaliteit van het aanwezige habitat. Hierbij zijn voor de ontwikkelingen van Kampeercentrum De Jong twee aspecten van belang:

- Ten eerste heeft de voorgenomen ontwikkeling betrekking op het continueren van een reeds bestaande gebruik. Dit gebruik (kampeercentrum) als showroom en stalling is niet industrieel van aard waardoor geen sprake is van uitstoot van of ander vormen van mogelijke verontreiniging. Verder is met de beoogde nieuwbouw alleen sprake van een toename van het bebouwde oppervlak en het totale bouwvolume, het gebruik blijft zelf onveranderd. Dit betekent dat mogelijke verstoringseffecten zoals verstoring door trilling, geluid (heien) en licht alleen kunnen optreden in de bouwfase. Omdat de uitbreiding geheel omringd wordt door bestaande bedrijfsgebouwen kan alleen zeer beperkt sprake zijn van een eventueel uitstralingseffect naar de omgeving. In de eindfase kan als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling sprake zijn van een groter aantal bezoekers aan het Kampeercentrum. Dit kan resulteren in een toename van verkeersbewegingen.
- Ten tweede is van belang te constateren dat het Kampeercentrum op geruime afstand (1250 meter) van de begrenzing van Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid ligt. Tussen het bedrijventerrein en het natuurgebied liggen de dorpskern van De Zilk, agrarisch grondgebied en een verhoogd gelegen N-weg (N206). Als gevolg hiervan worden alle overige effecten (mochten zij al optreden) zoals verstoring door geluid, licht of trilling, optische- en verstoring door mechanische effecten gebufferd door tussenliggende objecten en afstand.

Dit leidt tot de conclusie dat de mogelijke effecten van de activiteit in zowel de bouwfase als de eindfase geen verstorende gevolgen hebben voor habitatsoorten of tot een verslechtering van de kwaliteit van habitattypen in Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid leidt. Er zijn daarom geen vervolgstappen zoals een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

Figuur 8. Output effectenindicator voor de activiteit 'bedrijventerrein' op Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid (bron: *sybiosis.alterra.nl*).

4.3 Natuurnetwerk Nederland

Voor het NNN geldt op basis van het rijksbeleid (Nota Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Hiertoe geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Deze wezenlijke waarden en kenmerken bestaan uit de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan. Het plangebied nadert aan de oostzijde de plaatselijke invulling van het Natuurnetwerk Nederland (fig. 9). Hier bevindt zich een ecologische verbindingzone bestaande uit de Leidsche Trekvaart. De afstand tot deze vaart is circa 100 meter. Het terrein van De Jong is fysiek van de vaartoever gescheiden middels een hekwerk en coniferen haag (fig. 6). Volgens het 'Voorontwerp bestemmingsplan buitengebied Noordwijkerhout' (2015) behoren bestaande bebouwing, erven, tuinen en wegen met een gesloten verharding niet tot het NNN. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen direct oppervlakteverlies van het NNN. Gelet op de aard van de voorgenomen maatregelen in het plangebied zijn redelijkerwijs geen negatieve effecten op kenmerken en waarden van het NNN te verwachten. Een verdere toetsing of andere vervolgstappen zijn daarom niet nodig.

Figuur 9. Situering plangebied (gele cirkel) in relatie tot het Natuurnetwerk Nederland (groene) (bron: synbiosis.alterra.nl).

5 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

5.1 Natuurwetgeving

In het plangebied zijn geen strikter in het kader van de Flora- en faunawet beschermde soorten aangetroffen of redelijkerwijs te verwachten. Uit de voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 blijkt dat mogelijk schadelijke effecten op habitatsoorten of habitattypen, door de situering van het plangebied en de aard van de voorgenomen ontwikkelingen niet aan de orde zijn. Het plangebied ligt buiten de plaatselijke ecologische verbindingszone en de voorgenomen maatregelen hebben hierop geen betrekking. Er is geen sprake van aantasting van ter plaatse geldende doelstellingen van. Vervolgstappen in het kader van natuurwetgeving zijn daarom niet nodig.

5.2 Aanbevelingen

- Wanneer in de toekomst werkzaamheden aan de coniferenhaag uitgevoerd worden moet rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van broedvogels (groenling, heggemus, Turkse tortelduif). Uitgebreide snoei- of rooiwerkzaamheden kunnen het beste worden uitgevoerd buiten de indicatieve broedperiode (maart t/m augustus).
- Bij uitvoering van de werkzaamheden is de algemene zorgplicht van toepassing. Dit houdt in dat wanneer tijdens het werk exemplaren van algemeen beschermde soorten zoals bruine kikker, gewone pad of huismuis aangetroffen worden deze gelegenheid moeten krijgen veilig weg te komen.

BRONNEN

- **Bekendmaking lijsten beschermde inheemse soorten**, nummer 201, 13 november 2001
- **Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet**, Stb. 2000, 523
- **Besluit vrijstelling beschermde dier en plantensoorten**, Stb. 2000-525, Stb. 2001,499
- **Flora- en faunawet**, wetnummer 402, staatsblad, 1998
- **Flora- en faunawet**, wetnummer 656, staatsblad, 2001 Beschermde soorten: bijlage I en II van de Flora- en faunawet (Stb. 1998,402).
- **Habitatrichtlijn** (Richtlijn 92/43/EEG)
- **Natuurbeschermingswet**, wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, Stb. 2005, 195.
- **Natuurwaardenonderzoek in het kader van het voorontwerp bestemmingsplan “De Zilk”**, Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC), februari 2013
- **Verstoringstoets in het kader van het voorontwerp bestemmingsplan “De Zilk”**, Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC), juli 2013
- **Vogelrichtlijn** (Richtlijn 79/409/EEG).

Internet

- www.natura2000.nl
- www.ravon.nl (monitoring en inventarisatie gegevens van reptielen en amfibieën)
- www.sovon.nl (Vogelatlas)
- www.synbiosys.alterra.nl
- www.telmee.nl (soortverspreidingsinformatie algemeen, ter aanvulling)
- www.vissenatlas.nl (monitoring en inventarisatie gegevens van vissen)
- www.waarneming.nl (soortverspreidingsinformatie algemeen, ter aanvulling)
- www.zoogdierverseniging.nl (monitoring en inventarisatie gegevens van zoogdieren)

BIJLAGE 1: CHECKLIST VOORTOETS

VT1 Checklist

Fase Inventarisatie analyse - verkennend

Alle vragen moeten worden doorlopen, waarna het bevoegd gezag de checklist goed moet keuren. Deze checklist moet bij ieder aan het bevoegd gezag aangeboden fasedocument in het kader van de habitattoets aanwezig zijn. De initiatiefnemer is ervoor verantwoordelijk dat de aangeboden informatie met betrekking tot zijn activiteiten in het fasedocument per fase volledig is. Indien een vraag niet afgevinkt kan worden, dan wordt dit gemotiveerd bij 'opmerkingen'. Hierover moet dan overleg plaatsvinden tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer. De checklist is niet verplicht, maar bevordert het op juiste wijze doorlopen van de habitattoets voor bevoegd gezag, initiatiefnemers, opdrachtgevers en opdrachtnemers.

A. Vaststellen noodzaak bureauonderzoek - (zie ook de handreiking)

1. Denkt u dat uw activiteiten (significant) negatieve gevolgen kunnen hebben of voorziet het bevoegd gezag negatieve gevolgen van uw activiteiten?

- Ja** ga dan door naar de volgende vragen, of neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start.
- Nee of twijfel** ga door naar vraag 2.
Opmerkingen/vrij tekstveld:

2. Vindt uw activiteit plaats in een gebied dat is aangewezen onder de Natuurbeschermingswet 1998 (beschermd natuurmonument)?

- Ja** Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start.
- Nee of twijfel** ga door naar vraag 3.
Opmerkingen/vrij tekstveld:

3. Vindt uw activiteit plaats

- a. binnen een N2000 gebied;
- b. buiten een gebied met mogelijke effecten op habitats/soorten binnen het gebied of
- c. buiten het gebied met effecten op een (bijvoorbeeld foerageer-) gebied dat noodzakelijk is voor de instandhouding van een soort waarvoor het betreffende Natura 2000 gebied is aangewezen.

en waarvan op voorhand bekend is dat er waarden zijn waargenomen ten behoeve waarvan die gebieden zijn aangewezen?

- Ja** Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start.
- Nee of twijfel** ga door naar vraag 4
Opmerkingen/vrij tekstveld:

4. Denkt u dat uw activiteit effect heeft op een onder de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen gebied door emissie van milieubelastende stoffen (lucht/water/bodem)?

Ja   Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start

Nee of twijfel   ga door naar vraag 5.

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

5. Vindt als gevolg van uw activiteit emissie plaats van geluid (inclusief piekbelasting) waardoor de emissie hoger wordt dan het huidige geluidsniveau?

Ja   Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start.

Nee of twijfel   ga door naar vraag 6.

Opmerkingen/vrij tekstveld:

Alleen de sloop van aanwezige bebouwing en realisatie van nieuwbouw zal kortstondig tot een toename van geluid leiden. Deze belasting zal gelet op de afstand (1250 meter) tot het nabijgelegen Natura-2000 gebied en de bufferende werking van de tussenliggende bebouwing niet tot significante verstoring leiden. In de nieuwe situatie is geen sprake van toenemende geluids emissie.

---

6. Denkt u dat uw activiteit effect heeft op bestaande waterstromen (oppervlaktewater,grondwater) in het onder de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen gebied?

Ja   Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start.

Nee of twijfel   ga door naar vraag 7.

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

7. Denkt u dat uw activiteit effect heeft op de bodem (vuistregel: binnen 500 meter afstand tot een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998)?

Ja   Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start.

Nee of twijfel   ga door naar vraag 8.

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

8. Vindt als gevolg van uw activiteit kap plaats van bomen (vuistregel: binnen 1000 meter afstand tot een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998) ?

Ja   Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start.

Nee of twijfel   ga door naar vraag 9.

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

9. Denkt u dat uw activiteit effect heeft op de lichtbelasting (vuistregel: binnen 1000 meter afstand tot een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998)?

Ja   Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie –

- Nee of twijfel** bureauonderzoek start.
ga door naar vraag 10
Opmerkingen/vrij tekstveld:
-

10. Leidt uw activiteit tot visuele verstoring van een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998?

- Ja** Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start.
- Nee of twijfel** ga door naar vraag 11
Opmerkingen/vrij tekstveld:

De geplande nieuwbouw heeft een hoogte van 11 meter. Hierdoor torent zij boven de direct omringende bebouwing uit. Gelet op de afstand (ca. 1250 meter) tot het naastgelegen Natura-2000 gebied in de tussenliggende bebouwing van dorp De Zilk, wordt geen visuele verstoring van het gebied Kennemerland-Zuid verwacht.

---

11. Denkt u dat uw activiteit om andere redenen een effect op een in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen gebied kan hebben?

- Ja** Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start.
- Twijfel** Neem contact op met het bevoegd gezag en bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) om het vervolg te bepalen.
- Nee** De voortoets stopt. Het verdient de aanbeveling om de resultaten van de voortoets te bespreken met het bevoegd gezag om gezamenlijk tot dezelfde conclusie te komen.

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

12. Is of wordt uw activiteit opgenomen en beoordeeld in het beheerplan of is er sprake van bestaand gebruik (opgenomen en beoordeeld in het beheerplan)?

- Ja** De voortoets stopt. Het verdient de aanbeveling om de resultaten van de voortoets te bespreken met het bevoegd gezag om gezamenlijk tot dezelfde conclusie te komen.
- Twijfel** Neem contact op met het bevoegd gezag en bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) om het vervolg te bepalen.
- Nee** Neem contact op met het bevoegd gezag, bespreek uw activiteit aan de hand van de ingevulde lijst VT 1 (deel A en B) en bepaal of de Fase Inventarisatie – bureauonderzoek start.

Opmerkingen/vrij tekstveld:

B. Voornemen

Voor de bespreking van uw activiteit en de resultaten van VT 1 met het bevoegd gezag dient u de volgende gegevens beschikbaar te hebben:

1. **Geef een duidelijke omschrijving van uw activiteiten, waarbij u onderscheid maakt tussen de realisatiefase en de gebruiksfase. Geef deze hieronder aan.**

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

2. **Is er een duidelijke doelstelling omschreven (beoogde resultaat)? Geef deze hieronder aan.**

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

3. **Is de locatie (of meerdere mogelijke locaties) en afstand ten opzichte van het onder de Natuurbeschermingswet aangewezen gebieden(en) vastgelegd (kaart)? Geef de ligging zo mogelijk aan op kaart.**

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

4. **Is de omvang van de locatie van de activiteit vastgelegd (detailkaart begrenzing)? Geef zo mogelijk aan op kaart.**

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

5. **Is de aard van het (technisch) ontwerp vastgelegd (detailkaartenafmetingen en verschijningsvorm)?**

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

6. **Zijn voor de realisatiefase en de gebruiksfase de activiteiten vastgelegd (grondgebruik, aanwezigheid, emissies, onttrekkingen, tijdsaspecten (wanneer en hoe lang))?**

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

7. **Zijn voor de realisatiefase³ en de gebruiksfase de wijzigingen ten opzichte van de bestaande situatie vastgelegd (kaart)?**

Opmerkingen/vrij tekstveld:

---

8. **Wordt een plan MER opgesteld en zijn andere (milieu) vergunningen nodig of anderszins aan milieu gerelateerde besluiten? Zo ja, welke, wat is de planning en zijn daar al onderzoeken/rapportages voor gedaan/gemaakt?**

Opmerkingen/vrij tekstveld:

BIJLAGE 2: INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Bron: Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, Aanwijzingsbesluit (d.d. 25 april 2013) en gebiedendatabase, geraadpleegd via synbiosis.alterra.nl (onderstaande informatie betreft een citaat).

Basisgegevens

Gebiedsnummer:	88
Natura 2000 Landschap:	Duinen
Status:	Habitatrichtlijn
Site code:	NL1000012 (HR)
Beschermd natuurmonument:	Duinen Vogelenzang BN, Noordrand Noordwijk BN, Duinen Zandvoort-Aerdenhout BN, Duinen bij Overveen SN, Duinen van Velsen BN/SN, Zuid-Kennemerland-Zuid BN, Slingerduin SN, Huis te Manpad BN
Beheerder:	Natuurmonumenten; Waternet; Staatsbosbeheer; Gemeente Velzen; PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland; Landschap Noord-Holland; Zuid-Hollands Landschap particulieren
Provincie:	Noord-Holland, Zuid-Holland
Gemeente:	Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Noordwijk, Noordwijkerhout, Velsen,
Zandvoort	
Oppervlakte:	8.164 ha

5.2 Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

5.3 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I)

H2110 Embryonale duinen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype embryonale duinen is langs de Hollandse kust een vrij zeldzaam habitatype. Omdat de landelijke staat van instandhouding gunstig is wordt behoud van oppervlakte en kwaliteit nagestreefd. Behoud van de oppervlakte geldt binnen natuurlijke fluctuaties.

H2120 Witte duinen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Door de grote breedte van het duingebied is uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het habitatype witte duinen mogelijk. Dit is vooral van belang voor uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit habitatype grijze duinen (H2130).

H2130 *Grijze duinen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A) en grijze duinen, *heischraal* (subtype C), behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit grijze duinen, *kalkarm* (subtype B).

Toelichting Uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit is nodig gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding en de grote verantwoordelijkheid van Nederland voor dit habitatype in Europa. Het gebied herbergt een grote oppervlakte aan grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A) en draagt in belangrijke mate bij aan het landelijke doel voor dit habitatype. Het habitatype grijze duinen, *kalkarm* (subtype B) komt veel voor en kan in kwaliteit worden verbeterd. Het habitatype grijze duinen, *heischraal* (subtype C) is slechts lokaal aanwezig.

H2150 *Duinheiden met struikhei

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting Het habitattypen duinheiden met struikhei is momenteel in goede kwaliteit aanwezig op een geringe oppervlakte. Omdat de landelijke staat van instandhouding gunstig is wordt behoud van oppervlakte en kwaliteit nagestreefd.

H2160 Duindoornstruwelen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattypen witte duinen (H2120), grijze duinen (H2130) of vochtige duinvalleien (H2190) is toegestaan.
Toelichting Het habitattypen duindoornstruwelen is over voldoende oppervlakte aanwezig en landelijk niet bedreigd. Uitbreiding van het habitattypen kan een bedreiging vormen voor onder meer habitattypen grijze duinen (H2130). Het type komt lokaal in goede kwaliteit (met veel struweelsoorten) voor op locaties die niet conflicteren met de doelstellingen voor habitattypen grijze duinen (H2130) of vochtige duinvalleien (H2190). Op dergelijke locaties is behoud van belang. Om de kwaliteit te behouden moeten alle successiestadia in het gebied voorkomen, ook de jonge stadia die als matig ontwikkeld worden beoordeeld.

H2170 Kruiwilgstruwelen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattypen vochtige duinvalleien (H2190) is toegestaan.
Toelichting Het habitattypen kruiwilgstruwelen komt in het gebied op kleine oppervlakte voor, in mozaïek met begroeiingen van habitattypen vochtige duinvalleien (H2190).

H2180 Duinbossen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit duinbossen, *droog* (subtype A) en duinbossen, *binnenduinrand* (subtype C) en behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit duinbossen, *vochtig* (subtype B).
Toelichting Het habitattypen duinbossen, *droog* (subtype A) bestrijkt een grote oppervlakte waarvan ongeveer twee derde deel goede kwaliteit heeft. Duinbossen, *vochtig* (subtype B) bestrijkt een relatief kleine oppervlakte waarvan het grootste deel goede kwaliteit heeft. Het habitattypen

duinbossen, *binnenduinrand* (subtype C) heeft een vrij grote oppervlakte die nagenoeg gelijkmatig verdeeld is over goede en matige kwaliteit. Er is potentie voor verbetering kwaliteit van het subtype *vochtig*.

H2190 Vochtige duinvalleien

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige duinvalleien, *open water* (subtype A), vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B) en vochtige duinvalleien, *hoge moerasplanten* (subtype D) en behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige duinvalleien, *ontkalkt* (subtype C).
Toelichting De oppervlakte aan valleien in het gebied wordt momenteel sterk uitgebreid nu de waterwinning in deelgebieden is gestopt. Vochtige duinvalleien, *open water* (subtype A), *ontkalkt* (subtype C) en vochtige duinvalleien, *hoge moerasplanten* (subtype D) komen verspreid in het gebied voor. In het gebied zijn fraaie voorbeelden aanwezig van vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B). In het zuidelijk deel zijn potenties voor uitbreiding aanwezig.

5.4 Habitatrictlijn: soorten (bijlage II)

H1014 Nauwe korfslak

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting De nauwe korfslak is op vele locaties in het gebied aangetroffen, waaronder op diverse locaties in hoge dichtheden. Het gebied levert één van de grootste bijdragen aan het behoud van de soort in Nederland.

H1318 Meervleermuis

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting Dit gebied levert als overwinteringsgebied een grote bijdrage voor de meervleermuis. De soort overwintert hier in diverse bunkers. De winterverblijven langs de Zuid-Hollandse kust worden voornamelijk door mannetjes meervleermuizen gebruikt.

H1903 Groenknolorchis

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit biotoop voor uitbreiding populatie.
Toelichting Het betreft één van de weinige vindplaatsen van de groenknolorchis in de Hollandse duinen. Recente herstelmaatregelen van de biotoop vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (H2190B) hebben er toe geleid dat de populatie recent een forse groei heeft doorgemaakt.

BIJLAGE 3: EFFECTENINDICATOR

Bron: Effectenindicator Natura 2000, geraadpleegd via synbiosis.alterra.nl (onderstaande informatie betreft een citaat).

Toelichting op activiteit 'Bedrijventerrein'

Aanleg en gebruik van een bedrijventerrein heeft vele tijdelijke en permanente gevolgen voor natuur. In het algemeen zijn deze goed vergelijkbaar met woningbouw (zie aldaar). Afhankelijk van het type bedrijven kan het in gebruik zijn van een bedrijventerrein ook leiden tot emissie of lozing van vervuilende stoffen.

Toelichting op de storingsfactoren

1 Oppervlakteverlies

Kenmerk: afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen.

Interactie andere factoren: verlies van oppervlakte leidt tot verkleining en in sommige gevallen ook tot versnippering van het leefgebied (zie aldaar). Een kleiner gebied heeft bovendien meer te leiden van randinvloeden: vaak is de kwaliteit van het leefmilieu aan de rand minder goed dan in het centrum van het gebied. Op deze manier leidt verlies oppervlakte mogelijk ook tot een grotere gevoeligheid voor bijvoorbeeld verdroging, verzuring of vermessing.

Werking: door afname van het beschikbare oppervlak neemt ook het aantal individuen van een soort af. Om duurzaam te kunnen voortbestaan moet elke soort uit een minimum aantal individuen bestaan; bij diersoorten wordt meestal van een minimum aantal paartjes (reproductieve eenheden) gesproken. Wanneer een populatie te klein wordt neemt de kans op uitsterven toe, zeker als deze populatie geen onderdeel uitmaakt van een samenhangend netwerk van leefgebieden. Bij een populatie die uit te weinig individuen bestaat, neemt ook de kans op inteelt toe en dus de genetische variatie af. Hierdoor wordt een populatie kwetsbaar voor veranderingen tengevolge van bijvoorbeeld predatie, extreme seizoensinvloeden of ziekten. Ook habitattypen kennen een ondergrens voor een duurzame oppervlakte.

2 Versnippering

Kenmerk: van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten.

Interactie andere factoren: treedt op ten gevolge van verlies leefgebied of verandering in abiotische condities van het leefgebied. Kan leiden tot verandering in populatiedynamiek.

Gevolg: als het leefgebied niet meer voldoende groot is voor een populatie, of individuen van één populatie kunnen de verschillende leefgebieden niet meer bereiken, neemt de duurzaamheid van de populatie af. Een gevolg kan zijn een verandering op in de soortensamenstelling en het ecosysteem. Soorten zijn in verschillende mate gevoelig voor de versnippering van hun leefgebied. Het meest gevoelig zijn soorten met een gering verspreidingsvermogen, soorten die zich over de grond bewegen en soorten met een grote oppervlaktebehoefte. Versnippering door barrières zoals wegen en spoorlijnen leidt mogelijk ook tot sterfte van individuen en kan zo effect hebben op de populatiesamenstelling. Bij versnippering moet men altijd goed rekening houden met het schaalniveau van het populatienetwerk.

7 Verontreiniging

Kenmerk: Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater, lucht.

Interactie andere factoren: geen directe interactie met andere factoren. Wel kan verontreiniging als gevolg van andere factoren optreden.

Gevolg: Vrijwel alle soorten en habitattypen reageren op verontreiniging. De ecologische effecten uiten zich in het verdwijnen van soorten en/of het beïnvloeden van gevoelige ecologische processen. Deze beïnvloeding kan direct plaatsvinden maar ook indirect via een opeenvolging van ecologische interacties. Bovendien kan verontreiniging zich pas vele jaren/decennia later manifesteren. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex. In het algemeen kan gesteld worden dat aquatische habitattypen en soorten gevoeliger zijn dan terrestrische systemen. Ook geldt dat soorten

in de top van de voedselpiramide, als gevolg van accumulatie, van verontreinigingen gevoeliger zijn. Echter, afhankelijk van de concentratie en duur van de verontreiniging zijn alle habitattypen en soorten gevoelig en kan verontreiniging leiden tot verandering van de soortensamenstelling.

8 Verdroging

Kenmerk: Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.

Interactie andere factoren: verdroging kan tevens leiden tot verzilting. Door verdroging neemt ook de doorluchting van de bodem toe waardoor meer organisch materiaal wordt afgebroken. Op deze wijze leidt verdroging tevens tot vermesting. Er zijn ook gebieden waar verdroging kan optreden zonder dat de grondwaterstand in de ondiepe bodem daalt. Het gaat daarbij om gebieden waar van oudsher grondwater omhoogkomt. Dit water heet kwelwater. Kwelwater is water dat elders in de bodem is geïnfiltreerd en dat naar het laagste punt in het landschap stroomt. Kwelwater heeft dikwijls een bijzondere samenstelling: het is rijk aan ijzer en calcium, arm aan voedingsstoffen en niet zuur, maar gebufferd. Schade aan de natuur die veroorzaakt wordt door een afname of het verdwijnen van kwelwater en het vervangen van dit type water met gebiedsvreemd water, noemen we ook verdroging.

Gevolg: de verandering in grondwaterstand en soms ook kwaliteit van het grondwater leidt tot een verandering in de soortensamenstelling en op lange termijn van het habitattype.

13 Verstoring door geluid

Kenmerk: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer danwel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Interactie andere factoren: Treedt vaak samen met visuele verstoring op door bijv. vlieg- en autoverkeer, manifestaties etc.

Gevolg: Logischerwijs zijn alleen diersoorten gevoelig voor direct effecten van geluid. Geluid sec is een belangrijke factor in de verstoring van fauna. De verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van het reproductieproces. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid. Voor zeezoogdieren en vogels is in bepaalde gevallen deze dosis-effect relatie goed gekwantificeerd.

14 Verstoring door licht

Kenmerk: verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc.

Interactie andere factoren: geen?

Gevolg: Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nachtactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden.

15 Verstoring door trilling

Kenmerk: Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.

Interactie andere factoren: kan vooral samen optreden met verstoring door geluid

Gevolg: Trilling kan leiden tot verstoring van het natuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent verdreven worden uit hun leefgebied. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend. Naar het effect op zeezoogdieren is wel onderzoek verricht.

16 Optische verstoring

Kenmerk: optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Interactie andere factoren: treedt vaak samen op met verstoring door geluid (in geval van recreatie) of trilling en licht (in geval van voertuigen, schepen).

Gevolg: optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. De soort reageert bijvoorbeeld op beweging omdat een potentiële vijand wordt verwacht. Andersom kan optische verstoring juist ook het uitzicht van soorten beperken waardoor zij potentiële vijanden niet zien naderen. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soortspecifiek en hangen van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewinning optreedt. Bovendien kunnen de effecten afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: in de broedtijd zijn soorten over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring.

17 Verstoring door mechanische effecten

Kenmerk: Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.

Interactie andere factoren: verstoring kan samenvallen met verstoring door geluid, licht en trilling.

Gevolg: deze storende factor kan leiden tot een verandering van het habitatype en/of verstoring of het doden van fauna-individuen. Bij habitatypen treedt de verstoring/verandering vaak op ten gevolge van recreatie of bijvoorbeeld militaire activiteiten. Het effect is zeer afhankelijk van de kwetsbaarheid (gevoeligheid) van het habitatype. Waterrecreatie en scheepvaart leiden tot golfslag, hetgeen effect kan hebben op de oeverbegroeiing en waterfauna. Luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens kunnen leiden tot vogelsterfte.